

Odporność na katastrofy i ograniczenia ryzyka ich występowania w krajach rozwijających się

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie podejścia UE do kwestii odporności i działań zmniejszających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi w krajach rozwijających się: wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego (2013/2110(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 210 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając konsensus europejski w sprawie rozwoju z dnia 20 grudnia 2005 r.,
- uwzględniając Europejski konsensus w sprawie pomocy humanitarnej z dnia 18 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 grudnia 2010 r. zatytułowany „Przegląd śródkresowy planu działania na rzecz realizacji »Europejskiego konsensusu w sprawie pomocy humanitarnej« – wdrażanie skutecznych działań humanitarnych UE opartych na określonych zasadach” (COM(2010)0722),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 października 2012 r. zatytułowany „Podejście UE do kwestii odporności: wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego” (COM(2012)0586) (w dalszej części: Komunikat w sprawie odporności z 2012 r.),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 19 czerwca 2013 r. zatytułowany „Plan działania na rzecz odporności w krajach narażonych na kryzys na lata 2013–2020” (SWD(2013)0227),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie podejścia UE do kwestii odporności,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 lutego 2009 r. zatytułowany „Strategia UE na rzecz wspierania działań zmniejszających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi w krajach rozwijających się” (COM(2009)0084),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 16 lutego 2011 r. zatytułowany „Plan wdrożenia strategii UE na rzecz wspierania działań zmniejszających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi w krajach rozwijających się na lata 2011–2014” (SEC(2011)0215),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 maja 2009 r. w sprawie strategii UE na rzecz wspierania działań zmniejszających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi w krajach rozwijających się,
- uwzględniając plan działania Narodów Zjednoczonych z Hyogo na lata 2005–2015, przyjęty przez Światową Konferencję na rzecz Zmniejszania Ryzyka Związanego

z Klęskami Żywiłowymi, która odbyła się w styczniu 2005 r. w Hyogo, Japonia, zatwierdzony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych rezolucją A/RES/60/195, a także jego śródkresowy przegląd,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 kwietnia 2001 r. zatytułowany „Łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju – ocena” (COM(2001)0153),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 sierpnia 2012 r. zatytułowany „Ochrona socjalna w ramach współpracy UE na rzecz rozwoju” (COM(2012)0446),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 września 2010 r. w sprawie komunikatu Komisji zatytułowanego „Wspólnotowe podejście do zapobiegania klęskom żywiołowym oraz katastrofom spowodowanym przez człowieka”¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 września 2011 r. zatytułowaną „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof: rola ochrony ludności i pomocy humanitarnej”²,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 lutego 2013 r. zatytułowany „Godne życie dla wszystkich: eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości” (COM(2013)0092),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 października 2011 r. zatytułowany „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian” (COM(2011)0637) oraz konkluzje Rady w tym zakresie z dnia 14 maja 2012 r.,
- uwzględniając Nowy ład na rzecz państw niestabilnych określony w ramach Partnerstwa z Pusan w sprawie skutecznej współpracy na rzecz rozwoju i przyjęty przez piąte forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy, które odbyło się w Pusan, Korea Południowa, w dniach 29 listopada–1 grudnia 2011 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie milenijnych celów rozwoju – określenie ram po 2015 r.³,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie nadrzędnego programu działań na okres po 2015 r.,
- uwzględniając konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zrównoważonego rozwoju – Przyszłość, jakiej chcemy, która odbyła się w czerwcu 2012 r. w Rio de Janeiro, Brazylia (Rio+20), w szczególności jej decyzje dotyczące zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi,
- uwzględniając czwartą sesję światowej platformy na temat zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, która odbyła się w dniach 19–23 maja 2013 r. w Genewie, Szwajcaria,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Zwiększenie roli żywienia matek i dzieci w pomocy zewnętrznej: ramy polityki UE” z dnia 12 marca 2013 r. (COM(2013)0141),

¹ Dz.U. C 50 E z 21.2.2012, s. 30.

² Dz.U. C 56 E z 26.2.2013, s. 31.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0283.

- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A7-0375/2013),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z definicją Komisji zawartą w Komunikacie w sprawie odporności z 2012 r. odporność oznacza „zdolność osoby fizycznej, gospodarstwa domowego, społeczności, kraju lub regionu do wytrzymania, dostosowania się i szybkiego przezwyciężenia obciążeń i wstrząsów”;
 - B. mając na uwadze, że zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi jest kluczowym elementem procesu budowania odporności; mając na uwadze, że zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi obejmuje analizę zagrożeń i zarządzanie nimi w celu zmniejszenia podatności na klęski żywiołowe, a także realizację działań na rzecz uzyskania gotowości, zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń na wszystkich poziomach, od lokalnego do międzynarodowego;
 - C. mając na uwadze, że łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju jest istotnym narzędziem w ramach podejścia do kwestii odporności, które umożliwia wypełnienie luk operacyjnych i finansowych pomiędzy fazą pomocy doraźnej a fazą pomocy rozwojowej;
 - D. mając na uwadze, że plan działania z Hyogo to nieoceniony instrument służący realizacji programu działań na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi na całym świecie, a także mając na uwadze, że plan ten wygasa w 2015 r.; mając na uwadze, że przewiduje się, iż ramy dotyczące zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi po 2015 r. zostaną przyjęte podczas Światowej Konferencji na rzecz Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiołowymi, która odbędzie się w Japonii na początku 2015 r.;
 - E. mając na uwadze, że w ramach przeglądu śródkresowego dotyczącego Europejskiego konsensusu w sprawie pomocy humanitarnej wskazano na postępy poczynione w kwestii zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, zauważając jednocześnie, że niezbędne są dalsze, praktyczne postępy;
 - F. mając na uwadze, że według ONZ od 1992 r. 4,4 mld ludzi zostało dotkniętych klęskami żywiołowymi, wartość powstałych szkód sięga 2 bln USD, a 1,3 mln ludzi poniosło śmierć; mając na uwadze, że koszty związane z klęskami żywiołowymi wyniosły 300 mld USD w 2011 r.; mając na uwadze, że zgodnie z szacunkami Azjatyckiego Banku Rozwoju inwestycja rządu jednego dolara na rzecz zmniejszenia ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi na obszarach narażonych na kryzys przynosi oszczędność przynajmniej czterech dolarów jeżeli chodzi o koszty pomocy doraźnej i odbudowy;
 - G. mając na uwadze, że w dobie globalizacji powiązane łańcuchy dostaw oznaczają, że straty ekonomiczne poniesione w jednym regionie mają wydźwięk globalny; przykładowo szacuje się, że powódzie w Tajlandii w 2011 r. spowodowały zahamowanie światowej produkcji przemysłowej o 2,5 %;
 - H. mając na uwadze, że koszt klęsk żywiołowych wzrasta, gdyż zmiana klimatu powoduje występowanie coraz bardziej niebezpiecznych zjawisk pogodowych, a także z uwagi na szybko postępującą urbanizację i nieodpowiednie zarządzanie tym procesem, wzrost liczby ludności, degradację gleby oraz niedobór zasobów naturalnych; mając na uwadze, że kryzys żywnościowy i żywieniowy z coraz większą częstotliwością dotyka wielu regionów w

krajach rozwijających się;

- I. mając na uwadze, że wysiłki zmniejszające ryzyko związane z klęskami żywiołowymi i wysiłki w zakresie budowania odporności muszą uzupełniać, nie zaś zastępować, wysiłki podejmowane przez kraje rozwinięte w celu ograniczenia ich udziału w zaostrażaniu zmiany klimatu;
- J. mając na uwadze, że czasy konsolidacji finansowej charakteryzują się znaczną potrzebą wykorzystywania zasobów w sposób efektywny i skuteczny; mając na uwadze, że finansowanie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi należy rozpatrywać w perspektywie długofalowej i powinno ono odzwierciedlać rzeczywiste ryzyko oraz być ukierunkowane głównie na pomoc najbardziej podatnym na wstrząsy;
- K. mając na uwadze, że Chiny wydały 3,15 mld USD na zmniejszanie skutków powodzi, a tym samym unikając strat szacowanych na 12 mld USD; mając na uwadze, że w takich krajach, jak Bangladesz, Kuba, Wietnam i Madagaskar pomyślnie i w sposób znaczny udało się zmniejszyć wpływ zagrożeń meteorologicznych w postaci burz tropikalnych i powodzi dzięki systemom wczesnego ostrzegania, gotowości na wypadek klęsk żywiołowych oraz innym środkom zmniejszającym ryzyko;
- L. mając na uwadze, że w większości krajów duży odsetek wszystkich inwestycji realizowany jest w sektorze prywatnym, a także mając na uwadze, że krajowy rozwój gospodarczy i odporność na klęski żywiołowe zależą od inwestycji sektora prywatnego uwzględniających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi;
- M. mając na uwadze, że zgodnie z przewidywaniami ONZ liczba ludności w miastach na świecie wzrośnie o 72% do 2050 r., a także fakt, iż rozwój miast nastąpi głównie w krajach słabiej rozwiniętych, co spowoduje znaczne zwiększenie liczby osób narażonych na ryzyko związane z klęskami żywiołowymi;
- N. mając na uwadze, że klęski żywiołowe mogą wywołać szereg innych problemów, takich jak ubóstwo skrajne, brak bezpieczeństwa żywnościowego i niedożywienie;
- O. mając na uwadze, że brak zrównoważonych metod planowania rozwoju i praktyk w przeszłości doprowadził do większej podatności ludności z różnych obszarów na klęski żywiołowe; mając na uwadze, że ocenę ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi należy traktować jako warunek wstępny planów i programów rozwojowych;
- P. mając na uwadze, że brak koordynacji pomiędzy państwami członkowskimi UE oraz innymi krajami darczyńców w sytuacjach pokryzysowych zmniejsza skuteczność wspólnych wysiłków; mając na uwadze, że zwiększona koordynacja darczyńców zarówno w sytuacjach pokryzysowych, jak i w kontekście wysiłków mających na celu budowanie odporności może przynieść znaczne oszczędności i poprawić skuteczność realizacji celów rozwoju;
- Q. mając na uwadze, że Globalny raport z oceny stanowi obecnie wiarygodne globalne źródło informacji na potrzeby analizy ryzyka wystąpienia zagrożeń i trendów dotyczących stopnia podatności na zagrożenia; mając na uwadze, że brak dokładnych danych dotyczących klęsk żywiołowych nadal stanowi poważne wyzwanie;
- R. mając na uwadze, że integracja regionalna jest źródłem sukcesu gospodarczego,

politycznego i społecznego;

- S. mając na uwadze, że należy uregulować kwestię przekazywania gruntów, tak aby ludność obszarów wiejskich nie ponosiła szkody z tego tytułu;

Podejście UE do kwestii odporności

1. Z zadowoleniem przyjmuje Komunikat Komisji w sprawie odporności z 2012 r. i określone w nim cele; zachęca Komisję do aktywnej realizacji postulatów zawartych w komunikacie i dopilnowania, by długofalowe podejście do budowania odporności oraz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi było rozwijane, z uwzględnieniem zarówno obszarów pomocy humanitarnej, jak i pomocy na rzecz rozwoju, gdyż jest to kwestia znajdująca się na styku tych obszarów;
2. z zadowoleniem przyjmuje Plan działania na rzecz odporności w krajach narażonych na kryzys na lata 2013–2020 i jego priorytety; wzywa Komisję, wraz z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ), do wdrażania zawartych w nim postulatów i priorytetów oraz do zapewniania ciągłych postępów w realizacji określonych w nim celów;
3. wyraża zaniepokojenie, że kwestie odporności, a dokładniej zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, zostały jedynie wspomniane w konkluzjach Rady w sprawie nadrzędnego programu działań na okres po 2015 r.; jest zdania, że należy położyć większy nacisk na te kwestie w programie działań na okres po 2015 r.;
4. wzywa Komisję do aktywnego włączenia środków w zakresie odporności zarówno do programu pomocy humanitarnej, jak i do programu pomocy na rzecz rozwoju; podkreśla, że należy doprowadzić do silniejszych powiązań pomiędzy krótkoterminową pomocą humanitarną a długofalowymi programami na rzecz rozwoju oraz dopilnować, aby te aspekty stały się częścią ogólnego podejścia UE do kwestii odporności;
5. uważa, że w ramach podejścia UE do kwestii odporności największy nacisk należy położyć na ludność najbardziej podatną na zagrożenia, najbardziej i najbardziej zmarginalizowaną, o wysokiej podatności na ryzyko, w szczególności ryzyko związane z klęskami żywiołowymi oraz ograniczonymi możliwościami ochrony przed tego rodzaju wstrząsami, w tym przed zjawiskami rozwijającymi się stopniowo; podkreśla, że długofalowe podejście do kwestii odporności musi być ukierunkowane na podstawowe przyczyny podatności na ryzyko oraz na znaczne zmniejszenie roli czynników ryzyka;
6. podkreśla, że w ramach długofalowego podejścia UE do kwestii odporności należy zająć się problemem degradacji ekosystemu, zwłaszcza zasobów rolnych, wodnych i rybnych oraz zasobów różnorodności biologicznej, jak również wzywa UE do przyjęcia spójnej polityki mającej ograniczyć podatność na zagrożenia w ramach unijnej strategii zmniejszania ryzyka, co można osiągnąć poprzez przyjęcie zrównoważonych metod i systemów produkcji rolnej, takich jak płodozmian, agroekologia, agroleśnictwo, rolnictwo ekologiczne i rolnictwo oparte na drobnych producentach rolnych;
7. wzywa Komisję do ukierunkowania programu działań w zakresie odporności na kraje podatne na zagrożenia i narażone na kryzys oraz do inwestowania we wzmacnianie instytucji lokalnych w celu zapewnienia stabilizacji i dostępności podstawowych usług dla ludności podatnej na zagrożenia;

8. podkreśla, że problem luki pomiędzy fazą pomocy doraźnej a fazą pomocy rozwojowej może być rozwiązany poprzez łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju, dążąc do osiągnięcia synergii pomiędzy pomocą humanitarną a działaniami na rzecz rozwoju; wyraża pogląd, iż należy bardziej szczegółowo zająć się strategiami związanymi z przejściem i równoległymi powiązaniem pomiędzy pomocą humanitarną a współpracą na rzecz rozwoju, w szczególności w krajach narażonych na klęski żywiołowe, przedłużające się kryzysy oraz w krajach walczących ze skutkami klęsk żywiołowych;
9. domaga się, aby kraje zagrożone klęskami żywiołowymi odgrywały wiodącą rolę i zajmowały pierwszoplanowe miejsce w określaniu priorytetów i strategii związanych z przejściem od pomocy humanitarnej do długofalowej strategii rozwojowej, ponieważ z racji swojej pozycji kraje te lepiej znają sytuację panującą w danym miejscu, aby określić, jakie rozwiązanie jest najlepsze dla ich własnych społeczności;
10. podkreśla, że zmiana klimatu wpływa na intensyfikację czynników ryzyka i z tego względu należy uwzględnić ją w strategiach dotyczących odporności, w szczególności w zakresie dostosowania do zmian klimatu;

Zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi jako istotny element budowania odporności

11. podkreśla, że inwestowanie w środki zmniejszające ryzyko związane z klęskami żywiołowymi w ramach procedur zapobiegawczych jest o wiele bardziej opłacalne niż finansowanie reagowania na skutki klęsk żywiołowych; dlatego też zachęca do dalszego inwestowania w strategię na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i budowania odporności w krajach rozwijających się, w szczególności na obszarach najbardziej podatnych na zagrożenia, a także do włączenia tego rodzaju inwestycji do planów rozwoju;
12. zaznacza, że skuteczne zarządzanie kryzysowe obejmuje wprowadzenie ram umożliwiających natychmiastowe udostępnienie wszelkich niezbędnych zasobów;
13. podkreśla, że kwestii zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi powinno się nadać odpowiedni priorytet w przyszłych programach rozwojowych i powinna ona zostać włączona do programów rozwojowych oraz programów pomocy humanitarnej we wszystkich krajach podatnych na zagrożenia i narażonych na ryzyko;
14. wzywa UE, jej państwa członkowskie oraz rządy jej krajów partnerskich do ulepszania i rozwijania strategii zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi poprzez wdrażanie programów oceny ryzyka i usprawnianie systemów wczesnego ostrzegania, w szczególności w krajach podatnych na zagrożenia i narażonych na kryzys, poprzez wzmacnianie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych w celu zapewnienia środków skutecznego reagowania na wszystkich poziomach, a także poprzez wspieranie bardziej zrównoważonych planów rozwoju w krajach partnerskich;
15. wzywa kraje partnerskie do utworzenia systemów księgowych umożliwiających odnotowywanie strat na poziomie lokalnym i wymianę informacji pomiędzy poziomem lokalnym i krajowym dla celów planistycznych i statystycznych; odnotowuje, że pewien stopień normalizacji może przyczynić się do lepszego odnotowywania strat na poziomie regionalnym, a tym samym zacieśnienia współpracy regionalnej;

16. wzywa UE i państwa członkowskie oraz kraje partnerskie do uwzględnienia kwestii zrównoważenia środowiskowego i zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi w programach reformy gospodarki gruntami i mechanizmach ewidencji gruntów;
17. odnotowuje, że kwestie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz zmiany klimatu są ze sobą powiązane, i w związku z tym wzywa Komisję oraz wszystkie podmioty do dalszych działań na rzecz włączania strategii na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz dostosowania do zmian klimatu, m.in. istniejących krajowych programów działań przystosowawczych (NAPAs), i do uwzględnienia ich podczas planowania 11. EFR, do poszukiwania konkretnego wsparcia finansowego, np. poprzez wdrażanie światowego sojuszu na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu, oraz do koordynacji wysiłków na rzecz harmonizacji tych działań;
18. popiera komplementarne i spójne podejście do ram dotyczących milenijnych celów rozwoju oraz kwestii zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi po 2015 r.; uważa, że procesy po realizacji milenijnych celów rozwoju oraz planu działania z Hyogo muszą uwzględniać rezultaty wdrożenia obecnych ram, a także doświadczenia z obszarów najbardziej dotkniętych klęskami żywiołowymi i kryzysami; powtarza, że niezbędne jest skuteczne włączenie kwestii zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi do ram na okres po 2015 r.;

Zrównoważony rozwój, ochrona socjalna oraz odporność społeczności

19. podkreśla, że podejście do kwestii odporności musi przynosić zrównoważone korzyści dla grup społeczeństwa, które są najbardziej podatne na zagrożenia, w szczególności dla tych dotkniętych ubóstwem skrajnym i żyjących w osiedlach nieformalnych lub slumsach oraz społeczności tubylczych, poważnie narażonych na ryzyko związane z klęskami żywiołowymi;
20. podkreśla, że zrównoważony rozwój należy postrzegać jako niezbędny element działań na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi; zauważa, że postęp w perspektywie długofalowej możliwy jest wyłącznie wówczas, gdy usunięte zostaną podstawowe czynniki, takie jak złe zarządzanie środowiskowe, nieodpowiednia infrastruktura, degradacja gleby i złe planowanie przestrzenne, które powodują, że społeczności lub osoby fizyczne są bardziej podatne na zagrożenia;
21. rozumie, że w krajach rozwijających się, w szczególności w krajach o niskich dochodach, duża część gospodarstw domowych funkcjonujących w stanie długotrwałego ubóstwa zasadniczo objęta jest znikomą lub żadną ochroną socjalną, a tym samym jest jeszcze bardziej narażona na zagrożenia naturalne lub katastrofy spowodowane przez człowieka; wzywa Komisję do dalszego propagowania działań na rzecz ochrony socjalnej w swoich programach współpracy na rzecz rozwoju, wraz z konkretnymi działaniami na rzecz poprawy systemów państwowych, środków zapobiegawczych oraz ubezpieczeń na wypadek klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka;
22. zachęca do tego, aby w podejściu do kwestii odporności zwrócić szczególną uwagę na klęski żywiołowe o małej skali i wyraźniej pokazywać szkody dla społeczności będące następstwem klęsk żywiołowych na małą skalę oraz wpływ tych klęsk na społeczności;
23. podkreśla potrzebę wzmocnienia i rozwijania edukacji w kontekście klęsk żywiołowych

i nagłych wypadków oraz usprawnienia metod rozpowszechniania, zestawiania i przekazywania informacji oraz wiedzy, które będą pomocne w procesie budowania odporności społeczności i promowania zmian zachowania i kultury gotowości na wypadek klęsk żywiołowych;

24. podkreśla istotną rolę, jaką władze lokalne oraz lokalne i krajowe organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają w procesie budowania odporności, w szczególności w krajach podatnych na zagrożenia oraz narażonych na kryzysy, a także zachęca władze lokalne do rozwijania, w porozumieniu z lokalnymi społecznościami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, spójnych i skoordynowanych procesów wdrażania strategii w zakresie odporności;
25. podkreśla fakt, że sprawne mechanizmy odpowiedzialności i monitorowania powinny zostać opracowywane z udziałem władz lokalnych, partnerów w dziedzinie rozwoju, naukowców, społeczeństwa obywatelskiego, mediów oraz ogółu społeczeństwa w celu poprawy dostępu do informacji i uświadamiania potrzeby realizowania strategii w zakresie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i budowania odporności; wzywa do regularnego zbierania danych, m.in. danych meteorologicznych oraz danych dotyczących zbiorów, zwierząt gospodarskich, funkcjonowania rynków, stanu odżywienia dzieci i najuboższych członków społeczeństwa, a także istniejących mechanizmów zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i dostępu do podstawowych usług; zachęca do regularnego zgłaszania i publikowania takich danych na publicznie dostępnych platformach w celu ułatwienia dostępu do informacji, wczesnego ostrzegania i poprawy sytuacji;

Wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego i przypadków klęsk żywiołowych w przeszłości

26. wskazuje, że następstwem klęsk żywiołowych i nagłych wypadków są często kryzysy żywnościowe i przypadki niedożywienia wśród ludności dotkniętej tymi zdarzeniami, w szczególności wśród dzieci; podkreśla także, że kryzysy żywnościowe same w sobie stanowią klęski żywiołowe, a także że podejście do kwestii odporności, ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia, musi być systematycznie włączane do decyzji dotyczących programowania;
27. wzywa UE do wyciągnięcia wniosków z prowadzonej w minionych dziesięcioleciach polityki współpracy oraz przedstawienia wniosków mających na celu praktyczne wsparcie spójności polityki na rzecz rozwoju poprzez powiązanie pomocy rozwojowej z innymi obszarami polityki UE, takimi jak rolnictwo, handel, podatki, zmiana klimatu i inwestycje;
28. apeluje do Komisji o uwzględnienie kwestii zawłaszczania gruntów w dialogu politycznym z krajami rozwijającymi się, tak aby spójność polityki stała się fundamentem współpracy na rzecz rozwoju na szczeblu krajowym i międzynarodowym oraz aby możliwe było zapobieganie wywłaszczaniu drobnych producentów rolnych, dalszemu osłabianiu osób ubogich na obszarach wiejskich oraz niezrównoważonemu użytkowaniu gruntów i zasobów wodnych;
29. odnotowuje, że kryzysy żywnościowe i żywieniowe są coraz częstsze w regionie Sahelu i w Rogu Afryki, gdzie miliony ludzi nie mają dostępu do odpowiedniej żywności; wskazuje, że kryzysy żywnościowe, które miały miejsce w Rogu Afryki w 2011 r. i w Sahelu w 2012 r. pokazały, że sama pomoc humanitarna nie wystarczy, aby przerwać cykl utrzymującego się

głodu i niedożywienia, czy też zaradzić podstawowym przyczynom; podkreśla znaczenie zaradzenia podstawowym przyczynom stałego braku bezpieczeństwa żywnościowego w tych regionach, takim jak ograniczony dostęp do odpowiednich podstawowych usług i edukacji, dotkliwe ubóstwo, niewystarczające wsparcie dla drobnego rolnictwa i hodowli zwierząt, problemy z dostępem do gruntów, degradacja środowiska, gwałtowny wzrost liczby ludności, nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, spadek produkcji żywności na osobę i złe zarządzanie; podkreśla, że podstawowe przyczyny kryzysów żywnościowych występujących obecnie są bardziej złożone niż w przeszłości, a wstrząsy związane z rynkiem i cenami są częstsze i istnieje większe prawdopodobieństwo, że dotkną osoby ubogie;

30. odnotowuje, że brak bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego to pierwszy i najistotniejszy czynnik powodujący zagrożenie kryzysem żywnościowym, gdyż obniża zdolność ludzi do przygotowania się na ryzyko, wytrzymania kryzysu i przezwyciężenia jego skutków; odnotowuje także, że utrzymujący się brak bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego niesie ze sobą długofalowe, negatywne skutki, które redukują kapitał ludzki poprzez hamowanie rozwoju dzieci i wywieranie negatywnego wpływu na zdolności rozwojowe społeczeństw; zauważa, że kryzysy wywołane wysokimi i bardzo zmiennymi cenami żywności generują wysokie koszty i są trudne do przezwyciężenia; wskazuje, że proponowane przez Komisję podejście do kwestii odporności to krok w dobrym kierunku, aby zlikwidować podstawowe przyczyny podatności na zagrożenia, wśród których najistotniejsze to utrzymujący się brak bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego;
31. jest zdania, że unijny plan działania na rzecz odporności powinien służyć wdrożeniu spójności polityki na rzecz rozwoju oraz rozwiązaniu problemów dotyczących bezpieczeństwa żywnościowego i odporności klimatycznej poprzez eliminację nie zrównoważonych praktyk takich jak dumping produktów rolnych i niesprawiedliwe zasady handlu; wzywa UE do zajęcia się problematyką zrównoważonego rolnictwa w sposób całościowy na szczeblu krajowym i międzynarodowym;
32. z zadowoleniem przyjmuje zarówno wspólne podejście do pomocy humanitarnej i pomocy na rzecz rozwoju, jak i podejście regionalne, w ramach unijnej inicjatywy „Wspieranie odporności Rogu Afryki” (SHARE) oraz globalnego porozumienia pod przewodnictwem UE na rzecz inicjatywy odporności Sahelu (AGIR); wzywa do poświęcenia jeszcze większej uwagi tym regionom oraz do jeszcze lepszej współpracy i koordynacji pomiędzy rządami krajowymi, międzynarodowymi darczyńcami, społeczeństwem obywatelskim oraz sektorem prywatnym w związku z działaniami na rzecz zlikwidowania barier pomiędzy podejściami do pomocy na rzecz rozwoju a podejściami do pomocy humanitarnej, pomiędzy reagowaniem w sytuacjach „normalnych” i „kryzysowych”;
33. wzywa do opracowania skutecznego podejścia do kwestii odporności, które musi mieć charakter międzyinstytucjonalny, przy czym musi być skoordynowane, kompleksowe i systematyczne oraz musi obejmować szereg elementów, takich jak zapewnianie przewidywalnych i ukierunkowanych siatek bezpieczeństwa socjalnego dla osób najbardziej podatnych na zagrożenia, które nie tylko zapewnią natychmiastowy dostęp do żywności podczas kryzysu żywnościowego, ale także zagwarantują szybkie przezwyciężanie skutków i odporność na przyszłe wstrząsy; wzywa do uznania kwestii ograniczenia przypadków niedożywienia dzieci za główny element odporności poprzez skoordynowane plany krajowe, ukierunkowane w szczególności na dzieci poniżej drugiego roku życia oraz kobiety w ciąży;

34. odnotowuje, że dowody płynące z Nigru, Burkiny Faso i Mali wskazują na to, iż tanie techniki agroekologiczne, w szczególności agroleśnictwo oraz ochrona gleb i wód, poskutkowały poprawą odporności drobnych producentów rolnych na brak bezpieczeństwa żywnościowego; podkreśla jednak, że jedynie poprzez rolnictwo agroekologiczne nie uda się przezwyciężyć strukturalnych przyczyn braku bezpieczeństwa żywieniowego; wzywa do włączenia elementów pozarolniczych do interwencji w obszarze rolnictwa oraz do dopilnowania, by poprawa żywienia stała się wyraźnym celem uwzględnionym w programach dotyczących rolnictwa; ponadto wzywa do dopilnowania, by kobiety-rolnicy także czerpały korzyści z programów poprzez zagwarantowanie, że kwestie barier wynikających z nierówności płci (takie jak dostęp do ziemi, kredytów, usług z zakresu upowszechniania wiedzy rolniczej oraz nakładów) zostaną uwzględnione w projektach programów dotyczących rolnictwa;

Lepsza koordynacja wysiłków i ulepszone metody finansowania

35. wskazuje, że dla instytucji w państwach członkowskich i UE niezbędna jest poprawa koordynacji działań rozwojowych i pomocy humanitarnej oraz współpraca na rzecz zwiększenia efektywności udzielanej pomocy; przywołuje ekspertyzę Parlamentu Europejskiego z czerwca 2013 r. zatytułowaną „Koszt braku wspólnego działania w Europie w zakresie polityki na rzecz rozwoju” i zawarte w niej szacunki, zgodnie z którymi możliwe byłoby uzyskanie oszczędności rzędu 800 mln EUR rocznie w zakresie kosztów transakcji pod warunkiem ukierunkowania wysiłków pomocowych darczyńców na mniejszą liczbę krajów i działań, a dodatkowe 8,4 mld EUR oszczędności rocznie można by uzyskać poprzez lepsze modele alokacji środków między państwami;
36. zwraca uwagę na istotny wkład drobnych wędrownych hodowców zwierząt w produkcję mięsa, mleka i krwi na obszarach nieprzystosowanych do innych form rolnictwa; podkreśla, że odgrywają oni ważną rolę w żywieniu społeczności oraz wnoszą pozytywny wkład na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia, o czym świadczą dane dotyczące obszarów suchych i półsuchych, wskazujące, że dzieci z obszarów pasterskich mają na ogół zapewnione większe bezpieczeństwo żywnościowe niż dzieci mieszkające w miastach i małych miejscowościach; wzywa zatem do uwzględnienia praw i potrzeb takiej ludności pasterskiej podczas opracowywania interwencji i programów w zakresie rolnictwa;
37. podkreśla, jak ważne jest zwiększanie potencjału drobnych gospodarstw rolnych poprzez wspieranie inwestycji publicznych/prywatnych, zwłaszcza mikrokredytów udzielanych kobietom;
38. jest zdania, że oszczędności uzyskane w wyniku lepszej koordynacji darczyńców mogłyby być przykładowo przeznaczone na działania w zakresie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a te, z kolei, przyniosłyby znaczący zysk, powodując jednocześnie pozytywne sprzężenie zwrotne;
39. z zadowoleniem przyjmuje postulat Komisji zawarty w Planie działania na rzecz odporności z 2013 r. dotyczący organizacji dorocznego Forum UE na rzecz odporności; postrzega to wydarzenie jako szansę na koordynację wysiłków w zakresie odporności podejmowanych przez instytucje publiczne, w tym parlamenty krajowe i Parlament Europejski, sektor prywatny, organizacje pozarządowe i społeczeństwo obywatelskie w celu zapewnienia dobrej koordynacji postępów w dziedzinie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i odporności, przy współpracy wszystkich podmiotów;

40. zachęca do zwiększonej współpracy pomiędzy sektorem publicznym i sektorem prywatnym w kwestiach zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i odporności; wzywa Komisję do działania na rzecz zwiększenia zaangażowania sektora prywatnego poprzez tworzenie zachęt i odpowiedniego środowiska umożliwiającego podmiotom z sektora prywatnego wymianę wiedzy specjalistycznej w zakresie budowania odporności i zmniejszania ryzyka; w tym kontekście apeluje jednak do Komisji o opracowanie wniosku ustanawiającego zasady partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym oceny skutków społecznych i ekologicznych, aby zapobiegać np. zaostrzeniu konfliktów o użytkowanie gruntów lub dostęp do zasobów wodnych, zwłaszcza w celu ochrony drobnych producentów rolnych; zachęca ponadto do udzielania wsparcia państwom AKP do celów kontrolowania umów z międzynarodowymi inwestorami; dodatkowo zachęca do zapewnienia przejrzystości inwestycji i ich celów za pośrednictwem platform dostępnych dla społeczeństwa obywatelskiego;
41. zaleca zwiększoną współpracę z krajami spoza UE oraz instytucjami międzynarodowymi i regionalnymi w zakresie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych, a także reagowania na klęski żywiołowe i odbudowy; popiera wzmocnienie współpracy pomiędzy Komisją a Biurem ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiołowymi (UNISDR) w celu poprawy działań UE w zakresie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi;
42. podkreśla, że o ile UE i organizacje międzynarodowe są w stanie zapewnić postęp w zakresie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i odporności w krajach rozwijających się poprzez realizowane programy, to zapewnienie bezpieczeństwa obywateli jest zasadniczo obowiązkiem rządów krajowych, a kraje partnerskie muszą zatem wykazywać silne zaangażowanie polityczne w związku ze wspieraniem i wdrażaniem działań na rzecz zwiększenia odporności i zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi;

o

o o

43. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.